

Փոստը ՇԱՐԱՍՈՒ օրերը կը նրատարակուի :  
Տարեկան քառասորգացին է երկու և կես  
արծար Եւֆրատ կանխիկ վճարելի : Բէ մայրա-  
քաղաքիս և իւր արտաքինաց և բէ գաւառաց  
համար :  
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ  
կընդունուի :  
Տեղական և գաւառական թղթատարութեան  
մասին խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :  
Հատը 40 փարայ է, և կգտնուի մասնառ-  
քայիս Պահճեկ-գաբու ջրամանաւ, և գրական-  
մաս Պօղոս աղայի խանութը :



Դրանուցման տողը 3 դրուշ է մէկ անգամի  
համար : Ասիկի ածան կըլլայ առիթի անգամնե-  
րու համար :  
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր  
ուղղելի առ Տեղեկ-Տեր Հ. Ս. Ալանաճեան կ.  
Պօլիս Պալլոգ-բազար Դաֆիէ խան վերի յարկ  
թիւ 46 :  
A D' R E S S E  
H. S. ALADJADJIAN  
Directeur du journal Armenien Pounch  
—46 Nafie-Han . Balouk-Pazar 46—  
Constantinople

# ԱԶԳԱՅԻՆ

Պօլիս Բաղադարեալ Առաջնորդ  
Որովհետեւ այս օրերս Պատրի-  
արքարանը Բ. Դրան հետ դար-  
ձեալ կըստանայ Պօլիս գաւառի  
առաջնորդաց խնդրոյն կարգա-  
դրութեան համար, և որովհետեւ  
որոշուած է՝ առաջնորդ չորսըշար-  
թի խառն ժողով գումարել և ա-  
ռաջնորդական թափուր վիճակաց  
համար անօրինութիւն մը ընել,  
պարտ ու պատշաճ կհամարուի  
յիշեցնել մեր մէկ առաջնորդութիւ-  
նը, զոր բազմիցս հրատարակած  
եմք՝ նկատելով որ Պօլիս գաւառի  
առաջնորդաց վերադարձի խնդ-  
րոյն կարգադրութիւնն ընդ եր-  
կար կ'այտարարէ, և ժողովուրդը մե-  
ծապէս կը վնասուի՝ անհովիւ ու  
անխնամ լընել լինելուն պատճա-  
ռաւ : Մեր առաջնորդութիւնն էր,  
այդ առաջնորդաց համար ուրիշ  
վիճակներ նշանակել՝ քանի որ գա-  
ւառի իրենց վիճակները վերադար-  
ձընել, և թէ ոչ անհնարին, գէթ  
ամենապարտաւորն է՝ և գաւառի  
ներս պիտի անցնին : Պարտաւոր  
չեցնել մեր այս առաջնորդութիւ-  
նը, և չեմք կարծիք որ անընդու-  
նելի և անգործադրելի համարուի  
այդ առաջնորդը ուրիշ վիճակներ  
դրուելով իրենց վերադարձում  
բաստանութիւնը հաստատուած  
չեն լինիր, և ժողովուրդը զոր չէ  
թէ տարինելով այլ օր մը իսկ ան-  
խնամ լընել գլխովին ու բար-  
ւոր վարչութեան գործ չէ, մա-  
նաւանդ ներկայ բազմադէտ և  
բազմակարգ ժամանակաց մէջ,  
ժողովուրդը կըսեմք՝ եթէ երբեք  
անկեղծութեամբ կարեւորութիւն  
կըտրուի ժողովրդեան և ժողովրդե-  
ան չահուց, կազմաւ անխնամ և  
լընել վիճակն է թէ առարկուի  
թէ Պօլիս գաւառի առաջնորդաց  
ունենք կազմանկէն վերադառնալ  
իրենց յատկացեալ վիճակներն յո-  
րոց հանուած են, խառն ժողովը  
կըսայ և պարտ յիշեցնել խնդրոյն  
այդպէս կարգադրութեան անհը-  
նարութիւններն ու դժուարու-  
թիւնները, գրեւել և զարթոյցա-  
նել զանոնք՝ ժողովրդեան տրուող  
ու ողբալի կացութիւնը նկարա-  
գրելով, և ըսել վերջապէս թէ ա-  
ռաջնորդը և եկեղեցականք ժո-  
ղովրդեան համար են, և ոչ թէ  
ժողովուրդն առաջնորդաց և եկե-  
ղեցականաց համար : և ըսել վեր-  
ջապէս թէ տակաւին ևս յամա-  
նելով այդպիսի պահանջմանց մէջ,  
հետեւ և հաստատուն կասկած  
կուտան թէ իրենք կ'սիրեն Պօլիս  
մէջ բարեկեցութեան վնաս  
կըլ Պօլիս հաստատութիւն հետ ընդու-  
նելով առաջնորդական հասոյթներն  
ընն ալ, և ի Պօլիս գաւառ դիտմամբ  
խնդիր յարուցած են իրենց վիճա-  
կաց մէջ, վերջապէս վասն շա-

հուց ժողովրդեան՝ խառնալու  
ժամանակն հասած և անցած իսկ է :  
Կիպրոսի հոգեւոր Հովիւ  
Գեր. Տ. Մովսէս Ծ. վարդապետ  
Կէօփիւքեանն՝ որ անցեալներն  
հրատարական դրեւ էր Պատրի-  
արքարան, բայց ժողովրդեան թա-  
խանահաւ ընդունած էր՝ ժամա-  
նակ մ'ալ վարել պաշտօնը, այս  
օրերս դարձեալ հրատարակելու մա-  
տուցած է ազգային վարչութեան  
կրեմք, թէ ժողովրդեան կողմա-  
նէ ալ այս անգամ խնդրուած է  
վարչութեան, ուրիշ եկեղեցական  
մը ընտրել Գեր. Կէօփիւքեանի  
տեղ :  
— Ահայ առաջնորդ Գեր. Տ.  
Գրեւորին Ծ. վարդապետ Սրուան-  
տեանց այս օրերս ճանաչել կընէ  
մայրաքաղաքս դարձ համար  
նորին դերաստութեան քանի  
մը ամիս յառաջ թէ վիճակին գա-  
ւառական ժողովին և թէ Պատ-  
րիարքարանի հրատարակելու մա-  
տուցած և Պօլիս գաւառ դիտաւո-  
րութիւնն յայտնած էր, սակայն ոչ  
գաւառական ժողովն և ոչ Պատ-  
րիարքարանը չընդունեցին հրա-  
տարակներ, և Պատրիարքարանէն  
դրուեցաւ թէ Յարութեան Թո-  
նէն ետքը կընայ այցելել մայրա-  
քաղաքս :  
— Գրեւոր մ'օր յառաջ դար-  
ձեալ Առաջնորդն բազմաթիւ ստո-  
րագրութեամբ հանրագիր մը  
հասաւ Պատրիարքարան, որով  
դարձեալ կ'գտնուէր իրենց Տ.  
Սկրտիկ Կաթողիկոսի վարմանց  
դէմ :  
— Ս. Պատրիարք Հայրը Պօլիս  
երեւոյթական ընտրողաց բաշխ-  
ման նոր ցուցակը պատրաստելու  
պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը  
առաջնորդութեան համաձայն, մայ-  
րաքաղաքին ինը թաղերու ընտ-  
րողաց ցուցակներն առած և յիշ-  
եալ յանձնաժողովին յղած է : Այդ  
թաղերն են Դուրդուհուր-Խճա-  
տիկ, Դարակեօփիկ, Խաղաղ  
նոր դիւղ, Կեօփիկաշ, Պէշիք-  
թաշ, Խաղաղաւոր Եփեմիաշաշէ :  
Թանձնաժողովն առաջարկած է Նո-  
րին Սրբազնութեան, որ մայրաքա-  
ղաքի յարմար ցուցակներն ալ ընդ-  
նելով պատրաստելու համար եր-  
րորդէ հրամանը :  
— Կրտսի, թէ Ս. Պատրիար-  
քը, անցեալ երկուշաբթի Ազգա-  
յին ժողովը կաթողիկոսական քը-  
ուէրութեան արդեանց տեղե-  
կագիրը թղթատարութեան յանձ-  
նուէրէն յետոյ, Ս. Եփեմիան զը-  
րեւ է ուրիշ գիր մ'ալ որով ան-  
նական տկարութեան պատճառաւ  
կը հրատարակեց ժողովական ընտ-  
րութեան :  
— Բաղադարան ժողովը ա-  
տենապետ Սիմէն պէյ Մագաւոտ-  
եան պատրիարքական Գեր. Փո-  
կանորդի հետ դատական նախա-

րար վսեմ հասան Թէհմի վաշա-  
յի գալին՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսա-  
կան և առաջնորդական խնդրոց  
վրայ բանակցելու համար :  
— Բողոքական Հայոց ազգա-  
պետին հրատարական ու նոր ընտ-  
րութեան խնդիրն դեռ կարգա-  
դրուած չէ : Սոցա երեւոյթականա-  
կան ժողովն ընդունելով ազգա-  
պետին հրատարական, մասնա-  
ժողով մը ընտրած է՝ ազգապետին  
կողմանէ Բ. Դրան մատուցանելի  
հրատարակելու պատրաստելու հա-  
մար : Կրտսի թէ ազգապետ պիտի  
ընտրուի կաթողիկոսական Գրեւ-  
էլ Եփեմիան և կաթողիկոս Եփեմ-  
տի Պաշտեան : Առաջինը բազմա-  
ժանոթ վաճառական Միսասեան  
եղբայրներէն է, իսկ երկրորդը՝  
Տիարպէրիկ անգղ. իսկուհի-  
պատուութեան պաշտօն կը վարէ :  
— Կաթողիկոս-Տիկնայց ընկե-  
րութեան վարժարանին ուսումնա-  
ւարտ աշակերտներէն Օրիորդ Ճէ-  
լայեան շարժ օրը մայրաքաղա-  
քէն ի Բիլի ուղեւորեցաւ, ուր Մի-  
ացեալ ընկերութեանց վարժարա-  
նին մէջ պիտի աշխատի իբրեւ վար-  
ժուհի :  
— Կիլիկիոյ Տ. Սկրտիկ կա-  
թողիկոսին հարաւ Սինհոյն պա-  
տարանած է Ս. Պատրիարք Հօր  
ան զրոյն, որ Կաթողիկոսական  
յանձնաժողովը խորհրդակցու-  
թեամբ դրուեցաւ մօտերս՝ ամե-  
նայն Հայոց Հայրապետական ընտ-  
րութեան մասնակցութենէ յիշեալ  
Կաթողիկոսին ձեռնմարի լինելուն  
և յարուցած առարկութեանց դէմ  
Այդ Սինհոյն պատարանաւորը  
ընդ մէջ Ս. Պատրիարք Հօր ան-  
ձին դէմ ալ ծանր ակնարկութիւն-  
ներ կուտան : Տակաւին իրա-  
ւաստութեան ու զիջողութեան  
նշան չեցնել ոչ Կիլիկիոյ Կաթո-  
ղիկոսին և ոչ նորա նորահաս  
Սինհոյն վրայ :  
— Տիարպէրիկն ապրիլ 11  
թուով գրուած նամակներ տխուր  
տեղեկութիւններ կուտան յիշեալ  
նահանգի ազգային կացութեան  
վրայ : Ազգային ժողովներն գրե-  
թէ դադարեւ են : Դաւառական  
ժողովը առաջին ատենապետն  
Պաշտաւ և երկրորդ ատենա-  
պետն Ամերիկա գացել են, և ժո-  
ղովն բոլորովն անկերպարան վի-  
ճակ մ'առեր է : Սիւս ժողովներն  
արդէն լուծուած և ազգային գոր-  
ծերն երեսի վրայ մնացած են :  
Իբրեւ Բաղադարան ժողով կը գոր-  
ծեն երկու անձինք միայն : Հիւս  
նախագահ, որ նոր ժողովը ընտ-  
րութիւնը կատարուին, Կրտսի,  
թէ այս վիճակն մանրամասն գը-  
ւած է ի Պատրիարքարան, և ազ-  
գային վարչութեան անյայտազ  
տեւորութիւնը կ'անդրուի :  
— Հայրենիք և Լոյս լրագիրը,  
որոց առաջինը միամեսայ և երկ-  
րորդն երկամեսայ դադարման

դատապարտեալ էին լրագրական  
վերատեսչութեան հրամանաւ, նե-  
րումն ստացած լինելով սկսան հը-  
րատարակել :  
— Գրեւոր մ'օր յառաջ Պոլի-  
քէն մայրաքաղաքս եկաւ Տ. Մի-  
քայէլ քահանայն, որոյ պատճա-  
ռաւ բաւական ժամանակէ հետե-  
յուղեալ են տեղեւոյն ազգայինը,  
քահանային թեր ու դէմ կուտակ-  
ցութեանց բաժնուած : Զորքալը-  
թի յատկապէս յանձնաժողով մը  
ընտրուեցաւ՝ այս քահանային վը-  
րայ եղած առաջնորդութիւններն  
քննելու և տեղեկագրելու պաշտո-  
նով :  
— Բաղադարան ժողովն որո-  
շեց վաւերացնել Կիպրոսի թաղա-  
կան նորընտիր խորհուրդն, և մայ-  
րաքաղաքին Տիարպէրիկ անգղ. ի-  
սկուհի Կաթողիկոսին կանոնադրոյն վրայ  
եղած բարեփոխութիւններն :  
— Պատրիարքական Գեր. Փո-  
կանորդ Հօր յանձնուած է՝ ի նո-  
րոյ կաթողիկոսի Դուրդուհուրի  
գրեւ թաղ. խորհուրդն, որոյ քա-  
նի մը պատճառներով հրատարած  
լինել ծանուցելու անցեալ շաբաթու-  
նի մէջ զայն եկեղեցւոյ վերա-  
յինութեան ի նպատակ :  
— Ամեն Ս. Պատրիարք Հայ-  
րեն առջի օրը Պոլսաբաց Գեր-  
քէրդարին փոխադարձ այցելու-  
թեան գնաց :  
— Մանչիսթըրի պատուարժան  
ազգայինը Պարոնեան Գեր. Տ.  
Սուրբիս վարդապետն հոգեւոր  
հովիւ ընտրած և տեղեկագրած  
են ի Պատրիարքարան : Տեղեկա-  
գիրն խառն ժողովը առաջնորդ  
նախն Կիլիկիոյն և կիւսերաց-  
ուի :  
— Կրտսեան ժողովն՝ ազգա-  
յին վարժարանաց մէջ կրտսեան  
դատախոսութեան համար վրայա-  
գիր տրուեցաւ՝ Կէօփիւքեան ա-  
ւազուրկ թաղեւոյ պատուելի :  
— Կիլիկիոյ անուանական Սին-  
հոյէն եկած վերջին գիրն՝ ու-  
րոյ պարունակութիւնն համառօ-  
տած էինք արդէն, եկեղեցա-  
կան համագումար ժողովը ընտ-  
րած կաթողիկոսական Յանձնաժո-  
ղովն յղեցաւ՝ Կրտսեան ժողո-  
վը մէջ կարդացուէն յետոյ :  
— Նիկիոյի Պոլսաբացէն  
գիրը ազգայնոց մէջ, եկեղեցւոյ  
և արքիւրի շինութեան պատճա-  
ռաւ այս օրերս ծանր դժուարութիւն  
ու երկարատեւութիւն ծագած, և  
մինչեւ իսկ կրտսեան վերջին շա-  
բաթուր տեղի ունեցած և ի Պատ-  
րիարքարան գրուած լինելով, յա-  
տենի Կրտսեան ժողովը որոշուե-  
ցաւ բազմաթիւն պահանջել  
Նիկիոյի Պոլիս. Առաջնորդէն :  
— Կրտսեան ժողովը չորեք-

շաբթի առաւ նախն որոշմանց  
կարգէն է՝ Առաջնայի Միութիւն  
Ս. Ուստի անուն ընկերութեան  
կանոնադրոյն քանի մը փոփոխու-  
թեամբ վաւերացուին, և ընկե-  
րութեան « Եկեղեցաւորաց » ան-  
ունին :  
— Բաղ. ժողովը չորեքշաբթի  
տեսաւ՝ երեսուցիկայ պարտուց  
խնդրոյն համար բարձր Մեծ Ն-  
պարքային մատուցանելի Բաշիկ-  
պատէնէն, և ընդունելով զայն՝ ու-  
րոշեց մատուցանել առաջնորդ ե-  
րեքշաբթի ժամը 6 ին, արդէն ու-  
րոշեալ պատգամաւորութեան մի-  
ջոցաւ, յորում՝ երեսուցիկայ և Տ.  
Խորէն Նար-պէյ և Տ. Մատթէոս  
Իզմիրեան Սրբազաններէ զատ, կը  
գտնուին Բաղադարան ժողովը Ա.  
ատենապետ Սիմէն պէյ Մագ-  
աւոտեան և Բ. ատենապետ Բար-  
սեղ Եփեմիան : Մատու-  
ցանելի գրով կառավարիկ հրա-  
ման շնորհել՝ երեսուցիկայ պար-  
տուց բարձման ի նպատակ յատուկ  
նոտիակայ միջոցաւ հանգանա-  
կութիւն ընելու համար : Սոյն գը-  
րոյն մէջ բաւական պարագայիւք  
յիշատակուած է նաեւ մինչեւ ցարդ-  
տեղի ունեցած աշխատութեանց ու  
ջանից անյայտ վիճակն :  
— Բաղադարան ժողովն չո-  
րեքշաբթի կարգադրեց Ղաւթիոյ  
առաջնորդական թաղական խոր-  
հրդոյ կազմակերպութեան գոր-  
ծը : Նախորդ անգամից վրայ՝ որք  
են Գրեւորեան Գեր. Ս. Ուրտե-  
եան Գեր. և Գրեւորեան Միւ-  
թար Եփեմիաներն, աւելցուց Մի-  
րասէտեան Պետրոս, Մարգար-  
եան Ահարոն, Յովակիմեան Յա-  
կոբ, Տամիսեան Սարգիս, Բա-  
ղադարան Յարութիւն և Պալլոգ-  
եան Մեսրոպ Եփեմիաներն : Այս  
նորընտիր անգամից պաշտօնական  
հրաւեր չպիտի գրուի Բաղադա-  
կան ժողովը կողմանէ, մինչեւ որ  
կանխաւ չուտուի իրենց հաճու-  
թիւնը : ժողովն միանգամայն որո-  
շեւ է գրել առ Հոգաբարձութիւնն  
կառուածոյ Ղաւթիոյ, որ վճա-  
րէ թաղական մատուկին 120 լիրա-  
յի պահանջը՝ որոյ վճարման եր-  
կարածքման պատճառաւ թաղ-  
խորհուրդը բաւական անձկութիւն  
կը կրէ եղեր :  
— Արեւելք լրագրոյ վարչական  
խորհուրդն յատուկ թղթակցի մը  
ղրած է Կաւկասիա, Կաթողի-  
կոսական խնդրոյ վերաբերեալ տե-  
ղեկութիւններն անմիջապէս հա-  
ղորդելու պաշտօնով :  
— Աւստիկ նոյն թղթակցին առա-  
ջին հաւաքելով, որ երեկ առաւօտ  
հասած է առ անօրինութիւն Ա.  
ընկերը :  
« Տիկիս, 8 մայիս Հինգշաբթի  
« Երեկ հասաւ Տիկիս : 42 կա-  
րեւոր անձինք (ի նիստ դուրսեալ)  
գէշ գասն նոր որոշումն, ի մասին

անուանման Մակար Սրբազանին Պատուիրակ Հայոց Թուրքիոյ :

Այդ լուր անմիջապէս տա-  
րածուելով, կայծակնազար ըրաւ  
զամեն ոք . յոյժ աննպաստ տղա-  
ւորութիւն յառաջ բերաւ : Անհի-  
մբն կզտնեն բոլոր հաշիւներն որք  
եղած էին՝ ընդդէմ առաքման  
պատուիրակաց : Պատուիրակի ա-  
ռաքումը լու արգիւնք յառաջ  
պիտի բերէ : Ուստի, անմիջապէս  
պատուիրակ զրկել պէտք է ի դի-  
մաց Թուրքիոյ Հայոց, Լոյսի ա-  
ռաքին շղեւնաւով, զնար-Պէյ Ար-  
քեպիտիպոս, կամ զայլ ոք եկե-  
ղեցական : Այս մտօք հեռագիր  
զրկուած է Տիգրիսէն առ Ս. Պատ-  
րարք Հայրն :

— Ազգ. Հայրահայ ընկերու-  
թեանէն :

«Ազգանուէր Հայրահայ ընկե-  
րութիւն, իւր վերջին ընդհա-  
նուր ժողովոյ նստին մէջ, իւր  
գործառնութեանց սահմանն ըն-  
դարձակելու և աւելի օգտակարա-  
պէս դաստիարակութեան նպաս-  
տելու բաղձնօք, որոշեց Հայա-  
բնակ գաւառաց մէջ գտնուած  
թաղային վարժարանաց օժանդա-  
կել, օրինաւոր վիճակի մէջ դնե-  
լով զայնս, փոխանակ նոր վարժա-  
րաններու բացման ձեռնարկելու :

«Արդ՝ Գործադիր ժողովն կը  
խնդրէ որ Զեր պատ. թերթի մէջ  
հրատարակել հաճիք հետեւեալ  
առաջարկն, զոր հայկական գա-  
ւառաց տղկանց վարժարաննե-  
րու խնամակալութեանց ուղղու-  
թեան կը յանձնէ, յաւաքով որ  
քիչ առեւնէն նոյա կողմանէ վար-  
ժարանաց արդի կայութեան եւ  
պէտք ունեցած բարեկարգու-  
թեանց նկատմամբ տեղեկութիւն-  
ներ պիտի հաղորդեն առ ընկե-  
րութիւնս, որ պիտի ձեռնարկէ  
նոյա օժանդակելու, հետեւեալ  
առաջարկի պայմանաց համաձայն :

«Ազգանուէր Հայրահայ ըն-  
կերութիւնը հայաբնակ գաւա-  
ռաց մէջ գտնուած և բացուելի ի-  
գական սեռի դպրոցներուն պիտի  
օժանդակէ հետեւեալ պայմաննե-  
րով : ( Հիմնական կանոնագիր յօդ.  
21 ) :

Ա. Ընկերութիւնը կօժանդակէ  
թաղային վարժարանաց, անոնց  
պէտքին և անկախալ օգտին վը-  
րայ նախապէս համազօրութիւն  
գոյացնելէ յետոյ :

Բ. Ընկերութիւնն կօժանդակէ  
հետեւեալ կերպերով . — 1. Անդամ  
մը միայն որոշեալ նպատակի հա-  
մար տրուած նպաստներով : — 2.  
Վարժարանաց պահպանութեան  
և ծախսը և որոշեալ ժամանակի  
մը համար ընդհանրապէս յատ-  
կացեալ ամսականներով : — 3. Մաս-  
նաւոր դաստիարակաց կամ դա-  
ստութեանց սահմանեալ ամսական-  
շահներով : — 4. Դպրոցական իրեր  
և գրքեր և ձեռագործի պիտոյք-  
ներ մատակարարելով :

Գ. Ընկերութիւնն իւր թղթակ-  
ցութիւնները և յարաբերութիւն-  
ները և նպատակն սուսյութիւնը  
և առաքումը կը կատարէ կամ  
ուղղակի վարժարանաց խնամակալ  
խորհրդոյ և Հոգաբարձութեանց  
և տեղեկութեանց հետ, և կամ  
գաւառական վարչութեանց և Ա-  
ռաքնորդաց հետ :

Դ. Ընկերութիւնն փոխաբէն  
իւր օժանդակութեանց իրաւունք  
կատանայ թէ իւր տուած նպաս-

տից կիրառութեան վրայ և թէ  
առ հասարակ օժանդակեալ վար-  
ժարանին ընթացից և հաշուոյ վրայ  
հակել, և վարժարանք ալ այդ  
հսկողութեան ենթարկուելու պար-  
տաւորութիւն կատանեն :

«Ե. Այդ փոփոխ իրաւանց և  
պարտուց զօրութեամբ օժանդակ-  
եալ վարժարանաց տեղեկութիւնք  
և հոգաբարձութիւնք պարտաւոր  
կիման . — 1. Տարին երեք կամ  
գնէ երկու անգամ ընկերութեան  
պաշտօնապէս տեղեկագրել վար-  
ժարանի բարոյական ու նիւթա-  
կան և ուսումնական ու դրամա-  
կան վիճակը : — 2. Պահանջուած  
պահուն վարժարանական օրագը-  
րութեանց տօմարները և աշակեր-  
տաց դաստատոյքներն ալ ընկերու-  
թեան հաղորդել : — 3. Ընկերու-  
թեան կողմանէ նշանակեալ ո՛ր և է  
անձը իւր քննիչ ընդունել և պա-  
հանջուած տեղեկութիւնները նը-  
մին հաղորդել : — 4. Ընկերութե-  
նէ որոշեալ ուսումնական յայտա-  
գրին և կրթական սճոյն համա-  
ձայնիլ և հաստատեալ ծրագրին  
հետեւիլ : 5. Ընկերութեան կող-  
մանէ տրուած աղբարարութեանց  
և հրահանգաց անսալ, և պա-  
հանջուած բացատրութեանց փու-  
թով պատասխանել և գոհացնել :

2. Օժանդակութիւն խնդրող  
վարժարանք պարտաւոր են այդ-  
ամէն կէտերուն նկատմամբ առա-  
ջարկները և բացատրութիւնները  
ներկայել ընկերութեան . և ընկե-  
րութեան առաջարկներն ալ լսե-  
լով, յատուկ պայմանագիր մը յօ-  
ւրնել, երկուստեք ստորագրել,  
և տեղութեան ժամանակն ալ  
սահմանել :

Է. Ընկերութիւնն իրաւունք  
ունի պայմանագրին դէմ ո՛ր և է  
զանցառութիւնը իւր պայմանա-  
գրի խղման պատճառ նկատել, և  
խկոյն օժանդակութիւնը դադրե-  
ցնել :

Առժ. Առեւտրային Առեւտրային  
Ս. Գ. Հաբէշ Ը. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Բ. Դուռն ի Լոստոն պատա-  
կան զրկած է՝ եղիպտական խնդ-  
րոյ համար գեապանախորհուրդ  
առաջարկող անդղիական ծանու-  
ցագրոյն : Թարիգ տեղեկութիւն  
կուտայ այսօր, թէ Բ. Դուռն պա-  
տախանագրոյն մէջ յայտնած է  
որ Անդղիոյ առաջարկութիւնն ըստ  
սկզբան կընդունի, բայց պայման-  
ներ ունի և զանաք նշանակելու  
իրաւունքն իրեն կիլեպտացէ : Կը  
յաւելու Թարիգ, թէ Գաղղիոյ և  
Ռուսիոյ կառավարութիւնք ալ  
այսպիսի թէութեամբ ընդունած  
են դեպքանախորհրդոյ գումար-  
ման առաջարկութիւնն, և միւս  
տէրութիւնք առանց ո՛րեւէ պայ-  
մանի հաւանութիւն տուած են . և  
թէ Անդղիոյ կառավարութիւնը  
տրամադիր կերիւ դեպքանախոր-  
հուրդն խնդրոյն միայն ելեւնա-  
կան մասին յատկացնել առ այժմ,  
և յառաջիկային ուրիշ գեապանա-  
խորհրդով մը յաւել. քաղաքական  
մասն, և կառավարութիւնք այս  
ընթացից պիտի հետեւին եղեր :

— Մայրաքաղաքիս քաղա-  
կան նուիրակ Մ. Բօթիլլի որոյ է-  
տիրնէ ուղեւորին ծանուցուած է,  
յիշեալ քաղաքին մէջ երկու օր  
մնայէն յետոյ՝ Ֆիլիպէ ուղեւորե-  
ր և երկու օրէն ետքը վերադարձե-  
ր է նոյնէն, ուր քանի մ'օր ալ կը

կենայ և կուղեւորի ի Պօլիս : Ըստ  
հրահանգի Բ. Դրան, տեղական  
կառավարութիւնը մեծ պատուով  
ընդունած է զինքը :

— Կայսերական Թալիս շղե-  
ւաւն երէկ առաւօտ ժամը 9 ին  
ատենները դէպ ի Միջերկրական  
ուղեւորեցաւ :

— Կայսերական Թալիսանէ շղ-  
եւաւն՝ որ 1½ տարիէ հետէ ի  
Կէմէլէի կղանուէր իբրեւ պահակ,  
երէկ մայրաքաղաքս եկաւ, և նո-  
րա տեղ ուրիշ շղեւնաւ մը պիտի  
երթայ :

— Պրուսիոյ գաւառական լը-  
րագիրն, յիշեալ նահանգին տա-  
մարակալ Միւնիք պէյի մահը և  
յաւաքակաւորութեան հանդէսը  
ծանուցանելէն յետոյ, տեղեկու-  
թիւն կուտայ ի լրոյ թէ Միւնիք  
պէյի թողած բոլոր հարստութիւնն  
է 23 Օսմ. լիրա, թէ՛ պարտքը  
մինչև 4000 լիրա կհասնի, և հե-  
տևաբար ամուսինն ու երկու որ-  
դէքն բոլորովին կարօտ կման կայ-  
սերական խնամոյ ու շնորհաց :

— Թարիգ կհերքէ լրագրաց  
սմանց այն լուրը, թէ Գալիլի է-  
ֆէնտի Արեւելեան-Ռուսիոյ կու-  
տակալ անուանեալ է . բայց ի լրոյ  
կճանուցանէ թէ Բ. Դրան կողմա-  
նէ Գալիլի էֆէնտի առաջարկեալ  
է տէրութեանց :

— Լիբանանու նախորդ կառա-  
վարի Ռիւսթէմ փաշա երէկ Մու-  
տանիա ուղեւորեցաւ, Պրուսիոյ  
Ջերմուկներն երթալու համար :

— Թուրքիոյ չամիչներու գիններն  
այս օրերս դարձեալ բարձրացած  
են, ի Գաղղիա վերջին երկու ամ-  
սոց մէջ արող սաստիկ ցուրտէն  
այգիններն տուրուելուն պատճա-  
ռաւ :

— Բաղէչի Կէնչ գաւառակին  
տասանորդի և ոչխարի արոց վը-  
րատեսուչ կարգեցաւ Իսմայիլ  
Հազգը էֆէնտի, որ յիշկիտան  
կղանուէր սոյն պաշտօնով :

— Ոստիկանութեան նախարար  
Բեաւիլ պէյ նախընթաց օրը Բ.  
Դուռն երթալով՝ ներքին գործոց  
նախարար Էտհէմ փաշայի հետ  
խորհրդակցեցաւ ինչ ինչ խնդրոց  
վրայ :

— Արտաքին գործոց նախա-  
րար խորհրդական Տատեան է-  
ֆէնտիի նախադաշութեամբ, մաք-  
սոյին ստիպեցոյ քննութեան հա-  
մար կազմեալ յանձնաժողովն այս-  
օր կամ վաղը լրացնելով պաշտօ-  
նը՝ տեղեկագրել կամուսցանէ :

— Սուլթան-Պայտիլի աղջը-  
կանց արհեստական վարժարանը  
մօտեւա պիտի փոխադրուի՝ Միւլէյ-  
մանիէ վանճանեալ Գայրէլլի Ահ-  
մէտ փաշայի ապարանաց Մէլամ  
լըզի յարին, որ արդէն յարդար-  
ուած է, և առաջիկայ երեքաւ-  
թի բացման հանդէսը պիտի կա-  
տարուի : Այս նոր վարժարանին  
ընդարձակութեան պատճառաւ,  
վերադասութիւնը կարող եղած է  
ընդունիլ բազմաթիւ նոր աշա-  
կերտներ :

— Ոստիկանութեան նախարա-  
րին ամսական 40,000 Էն 45,000  
ղրուշի վերածուեցաւ կայսերական  
հրամանաւ :

— Առեւտրական պաշտօնատան  
մէջ յանձնաժողով մը կազմուած  
է՝ Իտալի-Մալտուսէն և Շիր-  
քէթի-Խալիլիէն միացնելով, Սե-  
ու ձերմակ ծովաց եղերքը շղե-  
ւաւ բանեցնելու միջոցներուն վը-  
րոյ խորհրդակցելու համար : Այս

յանձնաժողովն, այս շարքու ա-  
ռաքին նիստն ըրաւ նախագահու-  
թեամբ առեւտրական նախարար  
Սուպհի փաշայի : Անդամք են առ-  
եւտրական տեսուչ Ռէֆիգ պէյ, Շիր-  
քէթիի անօրէն Հիւսէյին էֆէն-  
տի, վաճառականական տեսուչի  
անդամներէն Ազարեան էֆէնտի,  
Մալտուսէի երկրորդ անօրէնը,  
Լայտ և Մէսաժրի Մարիթիմ ըն-  
կերութեանց անօրէնք, Յանձնա-  
ժողովն խորհրդակցել է Հիւսէյին  
էֆէնտիի մատուցած երկար ծրա-  
գրոյն վրայ :

— Ոստիկանութեան նախա-  
րարն հրաման զրկել է զիւանե-  
րէն ու կեդրոններն, որ հաս-  
րակ խնդիրներն մինչև մէկ երկու  
օր և կարեւորներն մինչև մէկ շա-  
բաթ կարգադրուին, և յապալ-  
ման պատճառ եղածներն ծանր  
պատասխանատուութեան ենթար-  
կուին :

— Բերայի կառավարիչ Արիֆ  
պէյի ամսական 3000 զրուշ  
աւելցաւ կայսերական հրամանաւ :

— Ի պաշտօնէ կը ծանուցուի և  
թէ եղեւնագատ, առեւտրական և  
այլ գաւառարանք այսուհետեւ ժա-  
մը 3 Էն մինչև 40 բաց պիտի գը-  
նուին :

— Թէրքէմանը-Հադիգաթ ի  
լրոյ կը հրատարակէ, թէ Օգոստ.  
Սուլթանը կը բաղձայ որ վարչա-  
կան պաշտօնակալք ուսեալ դասէ  
լինին, և որովհետեւ յառաջագոյն  
Միւտիկութեան ու Գայմագամու-  
թեան պաշտօններու մէջ գտնուող  
անձանց ամենք ուսեալ չեն, բայց  
աշխատաւոր են, Նորին Վեհափա-  
ռութիւնը չուղելով ի կարօտու-  
թեան լքանել այնպիսիներն, հը-  
րամայած է որ նոյա ապրուստն  
ապահովելու բաւական թոշակներ  
սահմանուին :

— Օսմանլիի գրածին նայե-  
լով, քանի մը ամիս յառաջ Բերա-  
յի ոստիկանութեան կազմանէ իր-  
եւ գրամանեղ ձերբակալեալ ան-  
ձանց ամենք իրենց արարքը խոս-  
տովաներ և բացատրել են դոր-  
ծեաց ու գրամանեղութեան ե-  
ղանակն, և նոյա խոստովանու-  
թեան վրայ ուրիշ քանի մը ան-  
ձինք ալ իբրեւ մասնակիցք ձեր-  
բակալուել են :

— Աւստրիոյ գահաժառանգ  
Ռոտովի իշխանը 40,000 ֆիւրին  
զրկած է Հասէրի իգական հի-  
ւանդանոցին, և կըսուի թէ ու-  
րիշ բարեպաշտական հաստատու-  
թեանց համար ալ նուէրներ պի-  
տի զրկուին :

— Մայրաքաղաքիս առաւրի-  
կան գեապանահէին այսօր դեռ  
պանառան շղեւնաւով Մուսանիա  
կուղեւորի, Պրուսիոյ Ջերմուկներն  
ենելու համար :

— Գաղթականութեանց յանձ-  
նաժողովն նախադաշին կողմանէ  
պատուէրներ զրկուած են առ որս  
անի է, նահանգաց մէջ դեռ ան-  
բնակ մնացած գաղթականներն  
և մայրաքաղաքէս նոր զրկուած-  
ներն զետեղելու համար, քանի  
որ օգերը կը ներեն :

— Ռոտովի իշխանին ի Պօլիս  
ընդունելութեան ծախքը 60,000  
Օսմ. լիրայէն տուելի եղաւ : Վեհ.  
Սուլթանին նուիրած սուրը կարծէ  
4,000,000 ֆրանկ, և Ստէֆանի  
իշխանահէոյն տրուած մանեակն՝  
800,000 :

— Բատուի կառավարիչ ան-

ուանեցաւ՝ Պետական խորհրդոյ  
նախորդ անդամներէն Աիւազ էֆ.  
Պալայի ստիճանաւ :

— Երբորդ տատիճան Մէհմե-  
տիէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Հա-  
ւաճեան Բարոնի էֆէնտիի :

— Թէրքէմանը Հադիգաթ կը  
գրէ, թէ Արեւելեան-Ռուսիոյ Յոյն  
ու Մահմետական ժողովրդեան  
կողմանէ պատգամաւորք կուգան  
մայրաքաղաքս՝ Նորին կայսերա-  
կան Վեհափառութեան խնդրե-  
լու համար, որ նահանգին մար-  
դահամարն լինի ճշգիւ, օրէնքն  
արդարութեամբ գործողութիւն, և  
մահմետական յոյն ու հրէայ ա-  
մենայն հաւատարմութիւն վայելեն.  
և թէ՛ մահմետականաց պատգա-  
մաւորք արդէն Պօլիս հասած են,  
որք են Չաղրայի-Աթիգի Միւֆիթի  
Հաճի Բաճի էֆէնտի և Հիլալ լը-  
րագրոյն անօրէն ֆէհրիթան-գատէ  
Ահմէտ էֆէնտի :

— Պաղտատէն առ կայսերա-  
կան պալատն և առ գլխաւոր նա-  
խարարութիւնս ուղղեալ հեռա-  
գրերէ խնցուած է, թէ Տիգրիս  
գետոյն բուն յորդման պատճառ-  
աւ նահանգին մէջ 40 ժամու ճա-  
նապարհ տեղեր ողողուել են և  
2 միլիոն իրոյի փնա եղեր է ժո-  
ղովրդեան : Յիշեալ հեռագրոց  
մէջ ծանուցուած է, թէ 3-4 ամիս  
յառաջ կուսակալին զեկուցուել է  
յորդման վտանգն, սակայն նա կա-  
րեւորութիւն չաւելով՝ անվրթ մը  
նացեր է, և այժմ իւր բոլոր պա-  
րագոյիք ու կահկարանօք իր-  
եւ Նոյ փառուել է անդ գտնուող  
նուռն մէջ :

— Պրանսուա անուն մէկը նոր  
ժամայոց մը հնարած, և ուռն-  
արական նախարարին դիմելով՝ ար-  
տեսութեան Պէրլ խնդրած է, կը-  
սէ ձերտէի Հալաթի :

— Կըսուի, թէ Պարսկաստանի  
բնակիչներէն և ցեղերէն ոմանք՝  
Թուրքիա դադրելու վրայ են :

— Բաղէչէն 3A ստորագրու-  
թեամբը չնորհակալեաց գիր մը  
ուղղուել է առ նախարարն զին-  
ուորական գործոց՝ նահանգին  
ժամտարմոյից պէտ՝ Հիւսիս պէյի  
համար, և օրտէճէն տրուել է  
Թէրքէմանը Հադիգաթի :

— Շիրվանի (Կարնոյ վիճակ)  
Գայմագամ՝ կարգեցաւ՝ Անամրի  
նախորդ Գայմագամ՝ Մուսթաֆա  
Խուլուսի էֆէնտի :

— Գաղղիոյ հանրապետութեան  
կողմանէ Պատուոյ Լէգէոնի երկ-  
րորդ աստիճան պատուանշան  
տրուեցաւ՝ ծովային նախարար  
Հասան փաշայի :

— Մեծ Եպարքոսն հեռագրով  
բացատրութիւն ուղած էր Պաղ-  
տատի՝ կուսակալին, Կուսակալը  
պատասխանելով հաստատել է  
յորդման, սակայն ծանուցել է  
թէ Պաղտատէն տրուած մանա-  
ւոր հեռագրոց մէջ չափազանցու-  
թիւն կայ, և թէ ողողեալ տեղերն  
չէ թէ 40 այլ 7-8 ժամու ճանա-  
պարհ են :

— Թարիգ ի լրոյ կհրատարակէ,  
թէ Պաղտատի կուսակալն բան-  
տարկած է այն անձն, որ զեկու-  
ցել է թէ պէտք է նորոգել թում-  
բերն, քանի որ ձմեռն սաստիկ է  
և թումբերուն տեղերեւ լինելուն  
պատճառաւ առաւել կվախցուի  
ողողմանէ :

— Վախճանեալ Չարիֆիի եղ-  
բայրն Պ. Նիքօլա Չարիֆի՝ որ ի  
Գաղղիա, եղբորը մահուան առ-

Թիւ, 1500 լիւրս դրեր է՝ յոյն վարժարանաց, և 300 լիւրս՝ յոյն Պատրիարքարանի համար:

— Պարոյ նախնական դատարանն ի պաշտօնէ կ'անուանեն, թէ ասորիւ 23 էն մինչև սեպտ. 13, դատարանն առաւօտները ժամը 4 1/2 ին պիտի բացուի, ժամը 3 ին դատարանը թիւնք պիտի սկսին, և երեկոյան ժամը 40 1/2 ին պիտի գոցուի:

— Ֆիլիպէի Հիւլոյ լրագիրն կը հերքէ քաղաքին համանուն լրագրոյն այն լուրն, թէ Ալէք. քոփաշայի ի Պոլսի ուղևորած ժամանակ հետը գտնուող թիկնապետ հայ մէկը մահմետական է, և այս առթիւն կ'աւելուի Հիւլոյ թէ մինչև ցարդ երբեք մահմետական թիկնապետ չ'ունենայ:

— Իսթիպայի մահմետականաց կողմանէ մէկը կրկնուի Փիլիպէ, ինքզինքն համար որ իրենց կառավարին (պոլիս) այսուհետեւ իրենց ներքին գործոց չ'միջամտէ, որով կ'զնաւորուին:

— Մինչև ցարդ Օսմ. հոդին վրայ գտնուող 2 երեքդը զինուորագործներէ ազատ էին. թէ երբանի մը տարի առաջ հրատարակեալ կայսերական հրովարտակ մը կ'հրամայէր զինուորական ծառայութեան մէջ առնուլ զանոնք, բայց չ'գործողութեամբ զանազան պատճառներով: Այս անգամ աւոր գործողութիւնն հրամայուած լինելով, բանակայ հրամանատարը քստ աչիմ հրահանգը ընդունած է:

— Կրեաթի մետերն երկու արձան դառնեցան: Մին գեղեցիկ կին մ'է, մինչև ոտքերը վերարկուի մը մէջ միաթիւնած և աջ ծոնկը քիչ մը ծռած: Գլուխը և ձեռները չկան: Միւս արձանն այր մարդ մ'է, ծառի մը յետոյ, որուն վրայ ծռ մը փաթկուած է:

— Հայէպէն հեռագրուած է, թէ 2 օրի կողմերն եփրատ գետն յորդելով՝ բազում տեղեր ու գիւղեր ողողած, և նիւթական մեծ քանակաց պատճառ եղած է, սակայն մարդոց կորուստ չկայ:

— Սերտիկոյի գործող նախարարի խորհրդական Տառնան է. ֆէնտիի նախագահութեան ներքին նորակազմ գիւնդին անօրէն կարգեցաւ Հոսթոսի նախորդ կառավարիչ Մահմա փաշա: Սոյն գիւնդին անօրէնի օգնական անուանեցաւ Յոսեփ փաշան: Սոյն գիւնդին գաղղիական քարտուղարութիւնն արտաքին գործոց թիւքթիպի արտաքին գործողութեան գիւնդին անգամներէն Մօրէլ պէյի յանձնուեցաւ: Սոյն գիւնդին արձանագրելէ կարգեցան Օննիկ էֆէնտի, և ընդօրինակելէ՝ Հիւլոյ էֆէնտի, թարգմանիչ Ալիքան էֆէնտի: Օտար լրագրողութեան համար է սոյն գիւնդին, Մաթպուլաթը Էնէպէյի Գալէփի անուամբ:

— Վանայ նախորդ կուսակալ Հասան փաշա ճանաչուց երբ է մայրաքաղաքս գալու համար:

— Սթանպուլ կը պատմէ թէ իւսիկատարի մէջ հայ արհեստագործ մը 18 տարեկան անտառի դաւակ մը ունի եղբոր, որ ո՛չ խրատով և ո՛չ յանդիմանութեամբ չ'գրաստացեր: Անցեալ օր, հայրն հիւանդանալով կը գգայ թէ պիտի մեռնի, և միւս բոլոր զաւակներն անկողնոյն քով կ'անուանէ:

— Իզմիրի Պաշա գիւլին մէջ երկուստարդ և օրիորդ մը կ'սերտանան մէկմէկու հետ, բայց աղջկան ծնողք չեն հաւանիր նոյա ամուսնութեան. երկուստարդն գիշեր մը այլ կանուան երկուսով՝ ամուսնութեան հնարքի վրայ գաղտնի խորհրդակցած ժամանակ, գիւլուածով ընկնողը կ'ըստի կանուան: Երկուստարդն, և գաղտնիքն երկուսն երկուսով տղան կ'ստիպուի ընտնեն արտաւանդ:

— Իզմիրի մէջ յոյն երկուստարդ մը, իւր մօրն հետ միշտ գտնուող կնիքը գրգռմամբ կ'առաջարկէ ըստ պատմել մայրը, և հետը կ'առնու չընդալայնու պատրուակաւ: Իր չերուան ժամը 2 ին տեսնենք, երբ քարտիկն մէկ ամառի կողմի կ'հասնին, երկուստարդը կ'հրէ ծռվը կնեան մայրը. խեղճ կնիք օրհասական ձայնով օգնութիւն կ'առաջարկէ. երկու հոգի կ'հասնին կաղաւթին, և երբ կ'սկսեցինք կը պատմէ եղածն, իսկ անգամ որ գիւն անգամ իսկ կուտայ անտի:

— Իզմիրի մէջ յոյն երկուստարդ մը, իւր մօրն հետ միշտ գտնուող կնիքը գրգռմամբ կ'առաջարկէ ըստ պատմել մայրը, և հետը կ'առնու չընդալայնու պատրուակաւ: Իր չերուան ժամը 2 ին տեսնենք, երբ քարտիկն մէկ ամառի կողմի կ'հասնին, երկուստարդը կ'հրէ ծռվը կնեան մայրը. խեղճ կնիք օրհասական ձայնով օգնութիւն կ'առաջարկէ. երկու հոգի կ'հասնին կաղաւթին, և երբ կ'սկսեցինք կը պատմէ եղածն, իսկ անգամ որ գիւն անգամ իսկ կուտայ անտի:

Հ Ե Ռ Ս Պ Բ Ս Ն Ո Ւ Բ

Լոնտոն 3 Մայիս. — Օրինակով Պանթիկ Բօրթօքէն (Արեւելեան սեւ զանաւորական ընկերութիւն) գրամատուան իւր վարչականները դադարեցուցաւ:

Վլադ 4 Մայիս. — Յունաստանի թագաւորն, իշխանը, իշխանուհիք, նախարարը և այլ բարձրագոյն անդամները այս առաւօտ զանազան կ'անուանուին իշխանութեանց և ժողովրդական կողմէ: Բաղադրաւոր չորհրդարանը զիմպատրոն, ազգային նիւթական շահույթ տեսակետով պայքարի կարողութիւնը մը արթնացաւ: Թագաւորը չորհրդակալաց խօսքեր ըսելէ յետոյ, կ'առաջարկէ մեկնեցաւ ի Վարիսա, Հանդիսականք ուրախութեան ցոյցերով ողջունելով թագաւորն առաջին և նոր երկաթեղէնի բացումը:

Լաքիա 4 Մայիս. — Կառախուսը Վօլոսէն մեկնեցաւ առաւօտեան ժամը 11 ին: Թագաւորն, իշխանը, իշխանուհիք և Պօղոս մեծ զուարէն կ'առաջն վար իջան առաջին, երկրորդ և երրորդ կայարանաց մէջ, տեղական իշխանութեանց չորհրդարանութիւններն ընդունելու համար: Կառախուսը Լաքիա հասաւ երեկոյան ժամը 1 ին: Ուղևորութիւնը տեւեց 2 ժամ և 40 վայրկեան: Ամեն ինչ լաւ կարգաւ գրուած էր: Բացման արարողութիւնը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց: Կառախուսը Վօլոս պիտի վերադառնայ երեկոյան ժամը 5 ին:

Լոնտոն 3 Մայիս. — Զրոյց կ'աւարտի թէ Սքէյլ-Ֆլորտա շոգնաւոր որ պայքի 12 ին Նիւ-Եորքէն մեկնած էր 120 ուղևորով: Անգլիոյ Կապիտալը քաղաքն երկուստարդ համար, Ուլիստի մէջ պիտի ընկնած է ուսանակի գիւղական ծախան պայթման մը պատճառաւ:

Վօլոս 4 Մայիս. — Թագաւորն գահաձառանգ իշխանաց, Պօղոս մեծ զեք:

մին, լրէժն ծովակալն և Չիպիլէֆ կոմսին ընկերութեամբ հանդիսակցեցաւ: Այսօր Թագաւորը երկաթեղէնով թէև խառն բազմութիւն ներկայ էր, բայց բոլոր գործողութիւնը կատարւեալ չ'աւարտեցան:

Վիեննա 5 Մայիս. — Աւստրիոյ հանդուցեալ Ֆէրդինանտ կայսեր պրինցիպալ Վենա կայսրուհին մեռաւ: 1803 ին ծնած էր:

Հոնկ-Քոնկ 5 Մայիս. — Բէթլէն հասած լուրեր կ'անուանեն, թէ Չինաստանի մայրաքաղաքին մէջ վերջերս տեղի ունեցած քաղաքական դէպքերուն առթիւ ծագած երկուցներն անհետացած են, և գործերն իրենց նախկին անգործ վիճակին մէջ են: Կառավարութիւնն աղղու ջանքեր կ'ընէ պաշտպանելու համար այն գաւառներն որոց կը սպառնան քաղաքացիք:

Փարիզ 5 Մայիս. — Փաղաքացական խորհրդոց ընտրութիւնը որք կատարուեցան երէկ համայն Գաղղիոյ մէջ, ընդհանրապէս հանրապետական դոյն մ'ունին: Փարիզի քաղաքացական խորհրդոց կազմակերպութիւնն զգալի փոփոխութիւն մը չէ կրած:

Լոնտոն 6 Մայիս. — Հալպայն և կող անգղիական նաւու մը մէջ, որ Գալիսիական հասած է, ուղևորութեան ժամանակ քանի մը մարդիկ մեռած են զոյէրայէն:

Բեռլին 6 Մայիս. — Կհերքուի այն գրոյց թէ Չարն ի մօտոյ Պէրլին պիտի երթայ:

Վիեննա 6 Մայիս. — Մոնդակա Ռեմի կէս պաշտօնական շարաթափերով կ'անցնէ թէ Աւստրիա գեապահապանութիւնն մէջ իւր հաշիւը պիտի պաշտպանէ, եթէ հարուածուին:

Արիւն 6 Մայիս. — Ռուսիոյ Մեծ Գոթա Բալա ի մօտոյ մարտանաւով մը Պրեմիսի պիտի երթայ, և անտի Անգլիա յայցելութիւն Էսթիմուրիի դերին և դրամադոյն:

Լաքիա 6 Մայիս. — Թագաւորն, իշխանը և իշխանուհիք ներկայ գրուանուցան երէկ գոհունակական ազգային որ կատարուեցան աստ Ս. Գեորգի տօնին: Թագաւորն երեկոյն մեծ ճաշ մը տուաւ, որուն հրաւիրեալ էին բարձրագոյն անձինք, և այսօր պիտի պարտի Թագաւորն քանի մը քաղաքներ:

Լոնտոն 6 Մայիս. — Այսօր մեծ յուզում յառջ Երբա ի Լոնտոն այն լուր թէ Պարսկաստան Ռուսիոյ թուղեր է Սարախի քաղաքն ու դաւառըն, (ի կեդրոնական Ասիա, ի մէջ Մէրվի և Աֆղանստան): Անգլիական լրագրիչը զՍարախի կ'անուանէ իրեն անպիտի զիւր մը, որ կ'ընէ Հնդկաստան տանող զինուորական ուղևորն:

Պէրլին 7 Մայիս. — Անգլիոյ թագաւորն Տարմադառնէ մեկնեցաւ, Անգլիա վերադառնալու համար: Գերմանիոյ գահաձառանգ իշխան իւր կնոջ հետ Պէրլին վերադարձաւ, և միւս շահաւոր այցելուներն ալ անսխալաւ ճանաչայ պիտի երթին: Լոնտոնի գերմանական դեսպան Միւնստեր կոմսն իւր պաշտօնատեղին վերադարձած է արդէն:

Լոնտոն 8 Մայիս. — Վիլհելմի թագաւորն Ռուստոնի պալատն հասաւ: Սոյն օր-Ֆլորիտա շոգնաւոր ծովուն մէջ տեղը նստաւ մը բաղնիքով, ընդհանրապէս: Մէջը գտնուող 167 անձներէն 44 ն միայն ազատեցան:

Լոնտոն 7 Մայիս. — Սոյն օր Ֆլորիտա շոգնաւորն ընկղմուցաւ նստուած է: Կատաճառն ուրիշ շոգնաւոր մը բաղնիքն է, և ոչ թէ ուսանակի պայթման, ինչպէս լուր կ'ըսէ ի սկզբն: Հարիւրի չափ անձինք խեղդուեցան:

Սոֆիա 7 Մայիս. — Պալատիկոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Պալատիկոս, Կ. Պօլսէն վերադառնալով այսօր հասաւ:

ԱՐՏԱՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Նիւ-Եորքի մէջ ամերիկացի Թիւնիքներու ընկերութիւնն իւր հանգանակած մեծագուծմար

գրամով Ամերիկայի մէջ ընդարձակ գեալիններ գնած է Անգլիոյ կառավարութեան գեալին իրան: Երբեք իւր և ձերեքար ընդհանրեցու համար:

— Պալատիկոյ և Սերպիոյ երկաթուղեալ միացման խնդրոյն համար, քանի մը ամիս յառաջ Սերպու Պալատիկոյ պատուիրակներէ կազմեալ յանձնաժողովն լրացնելով պաշտօնը՝ տեղեկագիրը պատրաստեց: Թուրքիոյ և Սերպիոյ երկաթուղեալ միացման խնդիրն ալ վերջնաւոր մօտ լինելով, յոյս կայ թէ մօտեւ շինութիւնը կ'սկսին:

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը Բեռլինի լրագրաց միջոցաւ պաշտօնէ կ'այտարարէ, թէ վերջին տարիներս պատահած անհաճոյ դէպքերու պատասխանատուութիւնը քանի մը լրագրաց վրայ կ'անդամաւոր, որ մօտեց աղատութիւնը չ'արաւար գործածելով՝ յեղափոխական գաղափարներ տարածած և ժողովուրդը գրգռած են, և թէ՛ այս պատճառաւ ձերբակալեալ են լրագրաց աշխատակցաց ոմանք:

— Միացեալ Նահանգաց նոր նախագահն ընտրութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ Յունիս ամսոյ մէջ: Արդէն ընտրուած են բոլոր պատուիրակներն, որոց թիւն 820 է:

— Նիւ-Եորքի, Նիւ-Ճեքսէյի և Բենսիլիանիոյ ընդարձակ անտառ և Պրիլին քաղաքն ամառը ջովին հրոյ ճարակ եղան: Բազմաթիւ մարդիկ զոհ գային և 3000 հոգի անպատուար մնացած են:

— Սպանիոյ մէջ վերջին օրերս ապստամբական շարժումներ երեւելի սկսած են գործեալ: Այլուստամբ Գալիսիոյ, Վերին Արալոնի և Նաւարրի մէջ կաւերն երկաթուղիներն ու հեռագրական գիծերը: Կառավարութիւնը զինուորական իշխանութեանց միջոցաւ խտուր կ'աւարտէ ընդդէմ ապստամբաց: Ապստամբական շարժումներն զսպող սպայից ատուածներ կ'արձանան:

— Եգիպտական իշխանութիւնն 3000 միւս խտստացրէ Սուտանցի Եգիպտէ, եթէ յաջող խաղաղութեան ի Գահիլէ առերեւել Կորտոն զօրաւորն, ուղ առողջ:

— Ըստ լրագրոց Լոնտոնի Անգլիոյ ծովային պաշտօնատունն Անգլիանգրիա կ'ընէ 110 ծովային զինուոր և 19 սպայ:

— Լէյթընի միաձանեալ Թուրքիոյ անուն սպաղաքաւ մը յիշեալ քաղաքին համար կտակեր է իւր բոլոր հարստութիւնն, 3 միլիոն մարգէն աւելի:

— Հարաւային Ամերիկայի Հայիլի հանրապետութեան մէջ անցնելները տեղի ունեցած ապստամբութեան վերջնաւոր յետապնդումն անդրադարձաւ ի զօր՝ գրած է արտապնդութեան մասնակից գրուտուող անձանց դէմ: Ապստամբը ծառոց կ'աղաղին, և զինուորը նախ նոյս ծնկաց, ապա վորեն ու կուրքերուն և ի վերջոյ զլուխներուն հրացան կ'արարեն երբ:

— Էսթիմուրիի համարառնին հաստատութեան 300 րդ տարեգահին առթիւ, մեծաշուք հանդէս կատարուեցաւ յիշեալ քաղա-

քին մէջ և փառաւոր խնճոյք տրուեցաւ: Գաղղիայէն ալ նշանաւոր անձինք, ընդ որս և Պ. Լէնէփս ներկայ գտնուեցան: Խնճոյքին ներկայ էին 1000 էն աւելի հրաւիրեալք, ուր առաւել քան զամենայն մեծարեցան գաղղիացիք:

— Եգիպտոսի Խալիֆ ընձաները զրկեր է Հալէպի թագաւորին, նկատելով որ արամադիր է նա օգնել Եգիպտոսի Սուտանի խնդրոյն մէջ:

— Եւրոպական լրագիրը կ'ըսէ, թէ Պիլզնար իշխանն ինքնաւոր որ Աւստրիոյ կառավարութիւնն որոշած է ինչ ինչ արտօնութիւն չ'որհել աւստրիական հրապտակ լեհաց, և այս լաւ աղեղեցութիւն չ'պիտի ընէ Բրուսիոյ և Ռուսիոյ հպատակ լեհաց վրայ, խորհուրդ տուեր է Աւստրիոյ՝ չ'ը գործադրել այդ որոշումն:

— Անցեալ Մարտ ամսոյ մէջ, 71 առադատանաւ և 14 շոգնաւոր ընկղմը են: Նաւուց 3 ը՝ գերմանական, 4 ը՝ ամերիկեան, 33 ը՝ անգղիական, 2 ը՝ աւստրիական, 2 ը՝ տանիւրքեան, 8 ը՝ գաղղիական, 1 ը՝ հելլենական, 4 ը՝ իտալական, 7 ը՝ նորվեկեան, 1 ը՝ Բորթուկալի, և 2 ը՝ շուեթական: Իսկ շոգնաւոր 11 ը՝ անգլիական, 1 ը՝ սպանիական և 2 ը՝ գաղղիական են:

— Մեծ յաջողութիւն ունեցաւ Ռուսիոյ 13 միլիոն անգղիական լրագրի փոխառութիւնը: 200 միլիոն անգղիական լրագրի կ'հասնին ի Պէրլին և յամադրեալ ստորագրեալ գումարներն:

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը մտադիր է առաջարկել տեղութեանց, որ պայթուցիկ նիւթոց չ'ընտրութիւն իրենք ստանանք իրենք ազգեցիկ միջոց ընդդէմ այն դաւադրութեանց, որ պայթուցիկ նիւթերով կ'ապստամբեն:

— Սպանիոյ երեսփոխականն նոր ընտրութիւնը կատարուեցան: 98 ը՝ ընդդիմադիր, և 329 ը՝ նախարարական կուսակցութեան:

— Կլուսի, թէ Օսման Տիլիմա (սուտ մարգարէին ալ բաղաւոր) պատգամադիր մը զրկեր է Հալէպի անտանի Թովհանէս թագաւորին, Մասուլայն շրջակայ թշնամի Եգիպտոս ձեռամբ, ծանուցանելով թէ Հալէպի անտանի վրայ պիտի յարձակի, եթէ բոլոր Հալէպի բրիտանացիք իսլամ չ'ընին:

— Փարիզի լրագրաց մին պատմած է հետեւեալ սրտաճիւղի անցքը: Տակաւին ամէն մը հետէ այրի մնացած կին մը իւր խցիկին մէջ մեռած գտնուեր է: Սա գիտամար վառարանին մէջ առեւորդեր, և անկողին մօտէ, որպէս զի այսպէս մեռնի: Այլը՝ որ համեստ ու աշխատասեր գործաւոր մ'էր՝ հիւանդանալով քանի մը ամիս յառաջ դարմանեալ համար, խեղճ կնիք ստիպուեր է վաճառել մինչև իսկ ձերմակեղէններն, և յետ մահու նորա թէ պէտ ջանացեր է կար կարելով ապրուստն հայթայթել, ստիպն չէ կրցեր՝ աչքերն արտաուելէն արուած լինելուն համար, և յուսահատաբար ինքնապատնուծեան դիմեր է:

— Կաւկասիայէն արուած լրոց նայելով, Պարսկաստանէն Պաքուի

